

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni-vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési díj: Ótásóros peritörést 5 kr. Nagyobb terjedelmű, mint szüntető több...

Előfizetési árak: Helyben és postán küldve: Egy évre 10 frt — kr. Fél évre 6 —, Egy évre 2 frt 50 kr. Fél évre 1 —, Egy évre 10 —.

Debreczen, decz. 8.

A hazai sajtó napjainkban, pénzügyi kérdésekkel, önálló vámtérület létesítésével, mint a nemzeti ipar s kereskedelem...

Sokan nyilvánosan és tényekkel bizonyították, hogy a magyar önálló vámtérület megjelölése, nemzetünket nemcsak az életrevaló európai népek...

Mint a tapasztalat bizonyítja, az igaz ügy mindig megtermi gyümölcsét, a valódi akarát, diadalt arat; ha azok, kik a nemzeti érzet nevében polcolnak...

A honatyák félnek és rettegnek, mintha arany borjút imádna a nép s ezen imádásért ők lennének felelősök a Jehovának. Pedig a nép csakugyan azon aranyborjú imádását tüzte ki feladatát...

Ha a magyar hazának vannak oly választó polgárai, kik képviselőket, azon elvek fentartása mellett küldötték az országgyűlésre, hogy Magyarország önálló állami léte ellen conspiráljanak...

A történelem tanuskodik, hogy Magyarország teremtette Ausztriát, ha habsburgi Rudolf hí szövetségést nem talál...

A Debreczeni tárcája. Othello. Szomorujáték 5 felvonásban, írta Shakespeare, fordította: Szász Károly.

a magyarokban, a tizenhét sebből elvált Ottó bizonyítván házi tüzhelyhez szorítja vissza. Az osztrák politikának hatszáz év óta mindig voltak satelisei a magyar birodalomban.

A tizenöt év előtt haza bőlcsének jelzett közölgvényteremtő, lehetlen, hogy undorral ne forduljon vissza azon művelettől, melylyel hazafias fáradozására jelen napjainkban a gyáva megaláztatás bélyegét sítik.

A mai mondvaacsnál kormányzóbb-ség áramlatát, most megakadályozni nem lehet, — olyan az, mint a lavina, mely rohamos rombolása közben mindig növekszik, a nemzeti önállóság, függetlenség egyik főszlopát, a megjelölt magyar vámtérületet fenyegeti, ha egyszer leomlott e trójai fal, — akkor ezredéves európai nemzeti létünk fölött csak a végbeolvadás-olvadás szele fogja szomoruan sohajtani: a magyar hosszabb életet s jobb létet érdemelt!

Az önálló vámtérület érdekében Pozsonban hatalmas agitáció kezdtek meg. — Szombaton az ottani baidási egyetemen Simon Iván hosszú érdekes előadást tartott, tegnapielőtt pedig a városi közgyűlésen tett indítványt az önálló vámtérület érdekében.

A képvis. ház tegnapi ülésében befejezte a honvédelmi költségvetés tárgyalását, ezzel a budget egész szükségleti részét, s megkezdte az általános jóvádelmi adóról szóló törvényjavaslat megvitatását. A kormány részéről ez ügyben a ma reggeli ülés alatt nem történt érdemleges nyilatkozat.

Tegnap délután 4 órakor a szabad-élvű párt értekezletet tartott, melyben a kormány előterjeszté a képvis. ház esti ülésében teendő javaslatát az 1848-diki honvédek segélyezésére ügyben. A kormány azt ajánlja, hogy 45 ezer frt vétség fel a költségvetésbe az ország. honvéd segélyező egyet czeijára. A szabad-élvű párt honap is tart értekezletet, melyen a kormány bemutatja a járadékközfőről szóló törvényjavaslatot. E szerint e javaslat előterjesztése a házban csak holnapra várható.

A pénzügyminiszter Bécsből hazatért; a kölcsön meg van kötve. Negyven millióra, az optió fenhagyásával további negyven millióra. — Az első, most megkötött negyven milliónyi részlet kibocsátási arályama határozta, azon, ki őt így győrtörte, hasonló győtreimmet megbosznult magát. Továbbá azért, mert haderejében Othello bizonyos Cassiót nagyobb előnyben részesít, mint Jago, feltéve magában, hogy magát Cassiót fogja boszújának eszközü felhasználni. Jago, hogy feljussa Othello boldogságát, féltékeny nyé teszi őt Cassióra; hogy bűnös szímben tüntesse fel Cassiót, ennek álmát Desdemónáról, beszéli el; végre pedig e nemes nőnek zsebkendőjét, mely Othello előtt oly kedves, jászta Cassio kezébe, mintha azt Desdemona ajándékozta volna oda. Ez bizonyítja Othello előtt néjének valódi bűnösségét. Kéri a kenedőt, s midőn azt előadni nem tudja, dühében eltaszítja magától; később nyíltan személyzete előtt bántalmazza őt — őt, kit olyan bűnösleg szeretett. És Desdemona nem mondott egyebet annál: „Ezt nem érdemltem meg!” Turi a méltatlan bánásmódot, melynek valódi okát nem ismeri. Artatlanúságának minden bizonyítékait csak nagytitják a keserűséget, mely Othello bensőjét dúlja és mely megerősíti borzostató határozatában. Othello nyugodni küldi. Megfogadja parancsát, bár szíve telve sötét sejtelmekkel, azután lefekszik s egy daljal ajkain alszik el. Oh mily izgatott és rövid álom, a reá váró hosszú álom előtt! — edes az annak a ki alszsa, borzalmas annak, a ki azt megszakítani jön. És most következik egy a borzalmasságig érzékeny jelenet, mely a szívet önkéntelenül fájdalommal tölti el, midőn halljuk, hogy Desdemona, férjétől csak egy kevés időt könyörög élni „csak holnapig”, csak egy óráig”, „csak míg imádkoztam”, — Ot-

Nagybánya, decz. hó 6-án.

Budapest főváros, Pozsony és Kassa sz. kir. városok, a miért a közigazgatási bizottsági törvényjavaslat ellen fel merék szólni, az „Ellenőr” ugyan lehoradtak, — nem tudják, hogy alkalmatlanok világban élünk, és mégis merészelték, ha véretek és pénzeitek kívánja a hatalom ellen, feljárnunk!

Hajdan ha a megék vagy városok az abszolút korban a felsőbb rendeket ellen elég vakmerők voltak felírni, beérték azzal, hogy a királyi szót meghallgatására Bécsbe lettek szólalí, most szabad sajtó van, s örökös fellettek az „Ellenőr”, ki oly megnevezhetetlen festékekkel — melynek csak ő van birtokában — mázól be, mely minden igaz hazafi megbotránkoztat, ha nem siettek a sújtól vesszőt csokolni.

Tehát úgy állunk? hogy ha valami fáj, ha valami ez önzertes testületet sérti, ha a teendő intézkedés a közügyre veszélyes, nem szabad kimondani, hát még a kérelmezés, a felvilágosítás is oly bűne a magyar nemzetnek, hogy azért arcul üti a hatalmas sajtó embere, — az azután az igazi alkotmányos élet.

A mint azonban örömmel tapasztaljuk, a feliratok száma naponként szaporodik, mi lesz eredménye, az a jövő titka. Időjárásunk a legrosszabb, az eső, majd hó folytonosan egymást felváltva szakad, és ez így van már vagy két hét óta. Jövő évi városi költségvetésünk a következő tételbe lett megállapítva a közgyűlés által. Bevétele: 59,378 frt 74 kr. Kiadás: 59,337 frt 59 kr. — és így pénztári felesleg mutatkozik 45 frt 19 kr.

A magy. tud. akadémia. Budapest, decz. 6. (H.) Dr. Koch Antal székfoglaló értekezést tart. Tárgya: az akadémiai segélyezés mellett a visegrádi trachytegyocsonban tett földtani vizsgálatok. Bemutat egy igen részletes földtani tér, és három földtani tájképet. — S c h e n z i Quidó jelenti, hogy az Erdélyben előálló delejti szabálytalan elhajtásához 1,400 észlelési adatot gyűjtött, — melyeket fel fog dolgozni. P e t t k ó János bejelözi a „szám-rendszerekről” című művének ismertetését. A jelen számdeszert bírálja és más ajánl helyébe. t. i. a tizedes rendszer helyett olyat, mely az alapszámok hatványainak alapszik. Jyvenek a négy és tizenhat. Tizenhatig egyszerű számokat kell alkalmazni, — e czérra a magyarosított francia neveket ajánlja, lenne tiz, onz, dez, terez, kator, kenz, széz, és e rendszeret székesnek nevezi. Új számjegyeket kíván behozni, mik olyan jegyekből álljanak, hogy azok összerakásából származnak a magasabb számjegyek. — A tizenhat második hatványát tömörnek, a harmadik hatványt bétömörnek, a negyedik tritömörnek stb. nevezi. H u n f a l v y Pál nem szól a matematikáról, de az új szavak ellen tiltakozik. S z i l y Kálmán kijelenti, hogy az előadottaknak matematikai tekintetben legkevesebb fontossága sincs. Az értekezés szokott módon kiadatik bírálatra.

A magyar fővárosból. A népszínház igazgatója a francia dráma írók s zeneszerzők társulatával a napokban szerződést kötött a francia darabok előadásai jogáa vonatkozólag. A szabad kömvessék mult vasárnap nagy páholyi közgyűlést tartottak. A Fröhel nő egyetnek gyermekeiket járja szombaton este Kungváriban tartott táncvigalmá fényesen sikerült. Ráth Mór könyvkereskedését a háznésztögtöbbl átítette a „Haas” palotába. Filóczi J. 49/100-iki honvéd kessel kivégezte magát. Justh József az ország egyik veterán politikusa 68-ik évében meghalt. Rudolf trónörökös Gödöllőn letette a harczásztaló a vizsgát.

Vidék. — A „Debreczen” levelezése. — H-B ö s z ö r m é n y, decz. 1. Piacz terünkön évek hosszú sora óta hirdeti gombdélküli nagy tornyunk s elavult reform. templomunk semmit nem tevéünk folytonos egymásutánját. Tagadhatatlan, hogy a reformált Egyházközségek, — egy a népesség számarányához szükséges díszes templomát s örtornyot pentárából elő nem állíthat, de ha más nem volna: a lakosság önbecszerető s aidozatkségére támaszkodva is felépíthető lett volna az, iy hosszú időn keresztül. Ugy látszik azonban, hogy a szegységért nem sokáig kell már viselnünk, — mert tisztelet nem eszme megpendítőnek s életrekeltőnek, nem csak szóval, de tettel is megkezdte közönségünk az építési előmunkálatokat s mintegy 200,000 téglát a napokban a templom terén már össze is rakaták. Mindenesetre nagy hiba, hogy az építés: alap még most sincs tisztán meghatározva, s megnevezve. Szerintem, a ki az ügyvel tisztában s az építés szükségességéről meg van győződve, ha csak elvi kérdésnek nem tekinti ezen ügyet is, lehetetlen, hogy tovább is akadályokat gördítsen a kivételre. Bizonyosan boldognak mondaná magát sok község, ha aránylag csak felannyi rendelkezési alappal bírna is, mint H-Böszörmény közbirtokossága. Ha ma felépülne a templom senkinek sem kell miatta zsebébe nyulni, de holnap, ha nem lesz mire tenni kezünket: — meglehet minden önerőtetésünk mellett is nehezen lesz az előlitható. Félre hát az akadályokkal s egyetlen erővel állítsuk elő e kiáltó szükségét, minden visketezés okozta görcs hosszú időt rabol el, s minden elvesztett perc eleven bélyege a mulasztásnak, egyes nemértésnek, zűrzavarnak.

Templomunk s örtornyunknál nem kevesebb elhanyagoltságra mutat föutzáink számadó állapota. — A keserves kinszenvedések hosszú sora nyílik meg, a világ négy főjátékáról városunkon átutazni kényyszerült idegenek előtt, még a poros kánikulában is, — mihelyt a jövőnap jó éjt kíván békés polgárgyűlés. Oszti, téli, tavaszi időben fényes nappal is, nem egy utazó fizetnek meg a dupla várat, csak az átutazás szerencsés kimenetele felől volna biztosítva. Debreczeni, hadházi, náni és újvárosi fiútczáink, melyek kereszt alakban metzik a várost, sok sárba hullott átknak lettek már kiakndzhatatlan kuforrásává. Vagy akarunk kell a jót, vagy nem! Ha akarjuk, úgy eljött az ideje, hogy gondolkozunk azon országunkat — illetőleg fútczáink egyszerű csatornázásáról s legalább feldűlés veszélye nélküli meglábolhatóságáról, mert a vár egy nap mindenkor megvetendő, de a leborulás esélye gondolatban is hídgelést okoz, s pedig a valóság a látszatot a legtöbb-ször felülmúlja. Megbocsát az illetékes olvasó ha azt mondom, hogy mint szépsézet, — egy gazdálkodás és közegészségügyi szempontból is előbbvaló lett volna a négy fútcza csatornázása és járható állapotba helyezése, mint a furdó drága ároni felépítése. — Az is kell, nélkülözhetetlen csaknem, — de ez kiáltóbb szükség.

A fentebbi, halasztást alig szenvedhető ügyek, hiányok ellenében bizonyosan a haladást jelző közművelődési egyetünk, polgári kaszinó jelen virágzó állapota, mely sokat köszönhet ügyiránti biznó — lelkes s áldozatkész elnökének. A kaszinó helyiségében, november hó 28-án tartott társas estély, mely az egyet 6 szobából álló új helyiségének átvétele alkalmára rendeztetett, s melyen párt kü-

lönbség nélkül a tagok szép számmal jelentek meg: bebizonyította, hogy mily lélekemelő az egyetértés, az összetartás, mily sajátosság mindenütt és mindenkor különösen saját tűzhelyünket illetőleg. — Vajha e hely kiinduló pontja lenne a város érdekei előmozdítására czélzó minden színek és jónak! — Vajha a politikai nézetben együtt nem tartozók is, itt kezet fogva, munkálkán a város jólétét és a lakosok boldogságát! Nem lehet elhalgatnunk azon kötelességünkre, de szép és nemes tettét a társas estélyen jelenlévőknek, — miszerint egy nemes emberbarát indítványára, nagy halottunk — Horn Ede árvái részére adakozást gyűjtöni vállalkozott s az adakozási ívet, mely a városban szét küldetik, tekintélyes összegeggel meggyitotta. Fogadják a tisztelt indítványozó minden lelkeseen gondolkozni tudó honfi öszinte elismerését.

Vidéki hírek. Potneházán (Szabolcs) az új bornak itczéjét két krajczárjával mérik. Gyaluházán már két hét óta nem lehet marhahús kapni, mivel a zsidó metszők magok a zsidók leszárták azért, hogy szombatot levelet ír. Borhidán a gör. kath. pap saját kecskét és vasármag, a szinász annyira tömve volt, hogy sokak nem kaptak jegyet, s vissza kellett menniük. (mi nem mondatjuk ezt.) Nagyváródon a Peit héten egy holttestet talált a rendőrség a mező medrében. Rakos palotán hetivásárok tartását megengedte a miniszter.

Őszi esték. (Géressy Kálmán előadása a magyar irodalom és miveltsgörténetből a XIX. században.) Ily körülmények közt lépett fel Kisfaludy Károly a magyar vígjátékirodalom megalapítója. Azonban nemcsak ennek volt ő megteremtője, hanem az egész magyar költészetbe új kifejezéseket és tartalmat hozott be. Nevezetesen eddig költészetünk a classici irányhoz hajlott annyira, hogy a közönség már-már unni kezdte ez irányt a túlságosan használt mythologiai kifejezések miatt. Kisfaludy ezzel ellenében egészen más kuforrású merített, más irányt követett a nékül azonban, hogy a költészetünk az által adott magasabb alakot igorálta, figyelmen kívül hagyta volna.

Kisfaludy Károly vígjátékainak szendélyeit a magyar társadalomból vette. Felelevenítette azokat alakot, melyeket közönség jól ismer a életből, így például a táblabírókat s francia háboruban résztvevő katónák alakjait vitte a színpadra. Vígjátékai most is előadhatók részben, habár tagadni nem lehet, hogy azokat vígjátékirodalmunk újabb termékei sok tekintetben felülmúlják; ezen kívül nem midió; a szereplők jelleméből nyilatkozik a comicum s használt oly motívumokat is, melyeket a jó vígjátékirodalom csak ritkán szabad alkalmazni.

Költészetek sok tekintetben is új különböző az előtte vezérszeretett vitt költőinktől, mind tartalom, mind alakokra nézve egy újabb iskolának levén megalakítója. A forrás, melyből költészetet tápot nyert, az élet nehéz iskolája volt. Viszontagságos szenvedések, folytonos küzdelmek töltik ki élete nagyobb részét, de éppen e szenvedések közben gyűjtötte a sors csapásai által tisztult élet tapasztalásait, melyek, gazdag réli kiséletet szolgáltataltak költészetéhez.

Kisfaludy Károly 1788-ban született. Mondhatni, már születésével kezdődtek szerencsétlenségei, melyek őt élete nagy részén át üldözték. Ugyanis születése anyja életébe kerülvén, e miatt atyja részéről szigorú bánásmódba részesítették. A szülői szeretetnek ezen hiánya, ugy látszik jókor, s már gyermekkorában kifejtette benne a daczot, melyre különben is hajlandósága volt. A görői iskolában léte alatt egyrésztől tanulóirásai iránti

hogy egyik vonás szépsége nem emelkedik a másik rovására, mert csak egy válik az öszhangzat teljessé. Desdemona S i p o s n é személyniségében a szerető, hű nő maradt mindvégig. Ezen érzelmei tolmácsolását felőlőli játékában, de nem azokat, mik a szelíd, ártatlan pászivét marcangolják férje meggyetlen grunysítgásaiakor, sem azokat, mik a vetkőzés alkalmával a sötét sejtelmek felebredésekor keblét furdalják. Haldoklásánál hangja fájdalmat kívánt kifejezni, de tekintete semmit mondó maradt. T a k á c s (Jágo) a semmirekellő intrikus (tökéletesen helyes fogalomszót jászotta, de gúnyolt volt Roderigovál szemben, mert itt nem tündette ki azon gyűny, mely a jó barát-ság mezeibe buvík, miáltal azon jelenet, melyben a telt szerényen figyelmezteti számtalan-szor, hatástalan volt. D e á k K. (Emilia) igen otthonos a színpadon, de hangját költőlepen nem adomítja, e részben valódi tanulmányozást varuky bírtak ajánlani. B a l á z s i ifjú erejét felhataladja Roderigo szerepe, a jó igyekvő, a tanulásra meglátszó, de a fellogás helyességére nem. A b o n v i igen kellemes, elegans Cassio volt s ezen szerepének megfelelt. K i s s (Doge) figyelmese kivül hagyta azt, hogy ő öreg ember. T o r k ó t á r y (Montauo), L a t a z s i r n é (Bianka.) Közönség felülről kevés számban. Vizsgálatásul szolgálnak talán az, hogy nemcsak Shakespeare darabjai maradt nékül! Előadás vesper 7/11 órakor.

kos betegségek és bőrbajok. RICORD párizsi egyetemi vedül biztos gyógymódja szerint.

OGAK. tövelei fájdalom nélkül kibuzatnak.

Weisz Gyula, csász. és kir. katonai főkörosztály orvosa, kiérdemelt állati és bányamű- orvos által. Miklóstutca M ó z e s Lajos-2079. sz. 3715-36

irdeetés. jobb és legesőbb tüzifa a légszuszgyári raktárban a dvarán a legpontosabb kiszolneltt kahaló. rendeléseket megbizottunk Z i n Herman ut mindenkor el- legpontosabban teljesít. Légszuszgyár igazgatósága.

jóság, másrészt a tanárai iránti dacz tün-
tette ki őt. Majd 16 éves korában a könyvet
karddal cserélte fel, katonává lett, s részt
vett a francia háborúban, nevezetesen az
olaszországi hadjáratban, mely alkalommal el-
fogott. Fogságából kiszabadulván, lemondott
tisztí rangjáról s a hadseregéből kilépett. E
miatt szigorú anyira felingerült ellene,
hogy csak oly feltétel mellett igérté meg fiá-
nak bocsánatát, ha hivatalt vállalt. Kisfaludy
azonban erre nem volt hajlandó, hanem ce-
kely anyai örökségét magához vevén, Pestre,
onnan pedig, miután vagyonát jó barátok tár-
saságában csakhamar elköltötte, Bécsbe ment.
Itten élete a legváltozatosabb s számos ka-
landok közben folyt le. Foglalkozása, melyből
magát fentartotta a festészet s nem ritkán, ha
a székség kívánta, a másolás volt, miként azt
maga megvallá. Bécsből hosszas utazásra in-
dult, mely 3 évig tartott; ez utazás részleteit
meglehetősen mély homály fedi, de barátai fel-
jegyzéséből bizonyos, hogy Olasz, Német és
Franciaországban töltött 3 évet, ez alatt a
festészből tartván fenn magát és pedig oly
szerecsenséggel fedezte, hogy nemcsak
a napi szükségét fedezhette, hanem több
kezeses régi festményeket is vásárolt
keresményéből. — Utazásából 1817-ben hazatér-
tén, Pesten telepedett meg, miközben mind-
inkább erősödően lelkében a vágy, nemzeté-
nek minél hasznosabb szolgálatakat tenni,
felébredt a benne kezdettől fogva meglévő,
de mindaddig némi kísérletek, melyekre bátyja,
Sándor „Himfy”-je által ösztönözött, leszá-
mítva, szunnyadó költői tehetség, s minden
idejét, irodalmunk s kivált kezdetben majdnem
kizárólag színműirodalmunk művelésére fordít-
otta. Nagy befolyással volt drámaírói mun-
kásságára az 1819-ik év. Ekkor történt ugyanis,
hogy a fővárosi német színház igazgatója szer-
ződést tettenkint tartandó két előadásra a
Fehérvári által fentartott magyar színtársu-
latot. Kisfaludynak ezen tetszést által elő-
adott első műve volt, mely már előbb ké-
szített, s most az előadásra ujjal átoldozott,
a „Tatarok Magyarországon”, szomorujáték 5
felvonásban.

A szerecsenséger, mely az előadást kö-
vette, újabb drámai munkásságra serkenté őt.
Színművei a legnagyobb tetszés, sőt lelkes-
séggel fogadtattak, s nagy volt hatásuk kü-
lföldön is. Nemzeti érdeklődés a fővárosban el-
terjesztésére. — De, bár drámai a legnagyobb
tetszést aratták is, nem oly sikerültek mint
vigjátékai.

Külföld.

A francia külügyminiszter által előter-
jesztett sárga-könyv okmányai a Suez-csatorna
ügyére vonatkozólag igen gazdag adathalmazt
tartalmaznak. Mint a közölt okmányokból ki-
tűnik, a részvények s ezekkel a csatorna el-
adása már 1874 május havában szóba került.
Anglia az eshetőséget irányozta a figyelmet
De Franciaország igen határozottan azt fe-
lelte, hogy ez olyan hypothesis, melyről most
meg beszélni sem érdemes. 1875. november
20-án Gavard, francia ügyvivő, áról értesíté
Decazes herceget, hogy érkekezett Derby lord-
dal s felhasználta az alkalmat, hogy a török
állam-bukásból kiindulva az egyiptomi pénz-
ügyeket szóba hozza Derby ur elbeszélte, hogy
az alkirály elzalogosítani akarja a tulajdoná-
ban levő csatorna-részvényeket.
Ismeretes, hogy az alkirály nem zálo-
gositotta el, hanem végkép eladta a részvé-
nyeket; s midőn ez már bevégezt tényre

lőn, a francia nagykövét személyesen látog-
gatta meg ez iránt Derby urat.
London. A „Times” alapítvánnyal nyil-
vánítja azon hírt, mintha a porta megintette
volna a Khedivét, a Suez részvények eladása
miatt; konstátálja, hogy Egyiptom nem szán-
dózik Abessiniát annekntálni, csakis meggá-
tolni akarja az abessiniál általvalók által
egyiptomi területen elkövetett fosztogatásokat.

Színészet.

— a. Hétfőn, decz. 6-án adott: „Tu-
lipatan szigete”, vagy: Egy uralkodó
családi élete” vig operette, írta Chidot H.
és Dnm A. Zenje Offenbachtól. E bohózatot
operette nagyon mulattatta az — úres házat.
Kiss (XXII. Cactus) és Timár (Ficus) na-
gyon neveltető alakok voltak. Deák K. (Aloe)
szerepét betöltö. Kriger Kornélia Azalea
ábrázolásában könnyű, kedves játéka és éneke
által kitűnt. Bély Róza (Oleander) előadásán
minden kellemet nélkülözött. Midőn Kriger
Kornéliának mint férfinak megkellett volna je-
lenni, elkésett, mit a közönség rögtön észre-
velt, sőt aggályát az egyedül maradt Bély R.
bizonytalan tekintete növelé, de Timár sietett
ő a zavarból kimenteni. Figyelmeztetjük a tisz-
telt kisasszonyt, hogy ilyen esetek szereplése
során többször merülhetnek fel, és ránevez na-
gyon hátrányos lesz, ha éber létét így tüstént
elvezeti.

Következett a hangverseny. Kletzer
Feri tehetségét már méltánvöltük. Bogáthy
Elsa szép jártassággal bír a zongorán, de a
művésznő névességgel nem tartja igényt. Kletzer
Grey Valeria francia szavallat teljesen sikerült.
A közönség nagyon csekély számanak okát ta-
lál a fertelmes időben talája.

UJDONSÁGOK.

* Színházunkról, illetve színiügyünkről la-
pünk tegnapi számában egy közleményt bocsá-
tottunk ki, melyben előadtuk röviden bár,
de elég érthetően színiügyünk dolgainak mi-
kénti állását. Napról napra tapasztaljuk azon-
ban, sőt a tegnapi előadás alkalmával ujjal
alkalmunk volt meggyőződni a botrányos pár-
tois biányról, mely soha nem nyilatkozott meg
oly nagy mérvben, mint ezuttal. Temesváry
Lajos igazgató részéről pedig mi mulasztás
sem történik; ime e rövid színiügyben is hány
új operát, operettet, vigjátékot, drámát láttunk;
tovább, nevezett igazgató minden alkalmat fel-
használja, hogy közönségünknek újabb meglepeté-
set szerezzen, e végül több vendégművészt sze-
repeztetett már, és fájdalom, hogy ki kell mon-
danunk, miszerint a vendégművészeket több-
nyire az igazgatónak anyagi vesztésével vég-
ződik. Ezekből kifolyólag mi, a színtársulat
városunkban tovább fentartása és Temes-
váry Lajos igazgatónak saját reputációja, de
különösen állása, jövője megóvása szem-
pontjából két módot látnak és ajánlunk. Tem-
esváry Lajos ur figyelmébe, mely által, bár-
melyiket teljesíti is, megmentheti még azt, a
mi megmenthető. Minőket ajánlatunk keynes
természetű ugyan, de elérkezettnek látjuk az
időt, hogy a baj okának megnevezése mellett,
egyuttal a módokra is utaljunk, melyekkel a
dolgozók meg segíteni lehet. Ez pedig 1-ór-
vagy szüntesse be Temesváry ur az operát
véglegesen; vagy pedig 2-ór: vigye vendég-
művészekre társulatának operai tagjait. E
két mód közül választhat csak az igazgató ur.

1875. december 8-án. Tóth Károly tanító
mint karnagy.
* A korszolozó egylet terén, mint érte-
sültünk, már hozzá fogtak az üvegcarnok épít-
éséhez. Ha való e hír, ugy csak örvendhe-
tünk rajta, hogy a néző közönségnek nem fog
kelleni majd a nagy hidegekben ott kin fáz-
lakodni.
* A tegnapi színi előadásra vonatkozó
birálatot t. olvasóink lapunk mai tárczájában
találják.
* Sorshúzás. Az országos magyar képző-
művészeti társulat által a társulat tagjai között
rendezett s 1875. december 1-én megejtett
sorolása alkalmával 5810 frt értékű kisorsolt
sorolása alkalmával a következő számok
és pedig a főbb nyereseményeket nyerték 1. Ker-
esz József Pesten 1684-ik számmal „Judith
és Holofernes” című művet 1800 frt értékben.
2. Baró Schey Filöp Bécs 2430-ik számmal
„Anyai öröszem” című művet 700 frt értékben.
3. Baró Sina Simon 2089-ik számmal „Konyha-
csendélet” című művet 500 frt értékben. 4.
Strobenz Alajos Pesten 1990-ik számmal „Részlet
di Brentina” című művet 300 frt értékben. 5.
Szentandrásy Lajos 422-ik számmal „Részlet
a trencsényi mezősegről” című művet 200 frt
értékben. 6. Pfiffer Ignác Pest 1749-ik szám-
mal „Ramzau patak” című műve: 200 frt ér-
tékben. 7. Gróf Csekonyi János 2047-ik szám-
mal „Tanulmány” Kern Ármintól 150 frt ér-
tékben. 8. Poldini Ede Pest 1961-ik számmal
„Alföldi tanya” című művet 150 frt értékben.
9. Lloydtársulat 1760-ik számmal „Tanul-
mány” Kovácsról 100 frt értékben. 10. Rau-
cher Lajos 1985-ik számmal „Erzsébet angol
királyné” fényképet 50 frt értékben a kisebb
nyereseményen a következő számokra esnek: 2124,
1376, 2061, 2294, 520, 1144, 2224, 2451, 1350,
714, 243, 359, 2133, 53, 1754, 697, 1755,
1605, 2174, 686, 910, 153, 2547, 2728, 35,
1607, 2189, 2370, 2639, 2114, 1562, 990, 1837,
1459, 391, 2600, 1666, 2058, 1423, 2011, 757,
680, 1194, 2544, 242, 2395, 2194, 1311, 1413,
1367, 2457, 1045, 1406, 907, 917, 1702, 1974,
1655, 222, 2009, 237, 913, 502, 1813, 1878,
539, 462, 2055, 496, 1306, 2238, 550, 863,
2007, 372, 1372, 1387, 2123, 493, 1565, 768,
2389, 689, 2204, 1884, 2107, 2289, 1644, 1052,
452, 1097, 756, 19, 150, 523, 536, 2319, 20,
1594, 1119, 2599, 1960, 832, 2535, 2349, 777.
Telepy Károly, s. k., titkár.

* A debreczeni könyvnyomdások kolon-
tagjai szombaton, december 11-én tartják
antolú estélyeket, mely alkalomra özv. Sza b o
Antalné ujjal szives díjnélkül három tágas szo-
bát átengedik, melyért fogadják a testület nevé-
ben a legforróbb köszönetet. Az estély igen
fényesen igérkezik. — Gazdasszonyokul jfi.
Hitesy Lajosné és Tersánszky Ju-
lika urhölgyek kérétek föl, mely tisztséget el-
is fogadják.

* Körössy Sándor ur a tegnapi tartott
praktikum előadása alkalmával a következő
kérdést adta ki megjelölt végett, melyre vonat-
kozálag a véleményem szóban, vagy írásban ad-
ható elő a f. hó 14-én (kedden) tartandó gyá-
korlati előadás. M a g a n j o g i k é r d é s. X.
polár egyik biztosító intézetnél neje életét
5000 o. ért. forintig biztosította. X. neje 1872-
ben elméjében megzavarodván egy magántel-
báda vitetett. Itt gyógykezelés alá vétetett, de
három hónap mulva hazaküldetett azon utasi-
tással, hogy a betg állandó felügyelet és ápolás
végett szállítassék valamely nyilvános, vagy
köztebolydába. Az orvosi bizonyítvány egyide-
jűleg a férjnek megküldetett, melyben bizonyít-
tatott, hogy a n. súlyos — agyvelő bajban
szend. A férj elhatározta nejeinek közzét-
vetése szállítását, de mielőtt ez elhatározását
foganatosíthatta volna, a n. férje pillanatnyi
távollétét felhasználva, a szobából kiszökött s
a közel folyóba ugorván, meghalt. Kérdés: kö-
vetkező a biztosító társulat a férj követelése
következtében az 5000 forint biztosított össze-
get ki fizetni? Vajon nem menti-e fel őt alap-
szabályai egyik §-ában foglalt azon tétel, mely
a biztosításról kiállított béczában is foglaltat-
tá, hogy „a társulat kötelezett s
gét fölment, ha a biztosított tétel-
tét párbajban, vagy öngyilkos-
sággal folytán veszté el?”

* Felhívás! A debreczeni iparos ifjak ön-
képző egylet dalköre vezetése és hó 4-én tar-
tott választmányi ülés 68. szám alatti határo-
zata értelmében elvállalván, midőn erről az
érdeklettek tudomásba kívánom helyezni,
egészersmind szívesen felkérem a dalkör-
velő, úgy az önálló mint fiatal iparosokat, mi-
szerint holnap és hó 9-ik napján csütörtök
szel 8 órakor az egylet helyiségében minél
számosabban megjelenni s magukat a dalkör
tagjaivá beiratni sziveskedjenek. — Debreczen

1875. december 8-án. Tóth Károly tanító
mint karnagy.
* A korszolozó egylet terén, mint érte-
sültünk, már hozzá fogtak az üvegcarnok épít-
éséhez. Ha való e hír, ugy csak örvendhe-
tünk rajta, hogy a néző közönségnek nem fog
kelleni majd a nagy hidegekben ott kin fáz-
lakodni.
* A tegnapi színi előadásra vonatkozó
birálatot t. olvasóink lapunk mai tárczájában
találják.
* Sorshúzás. Az országos magyar képző-
művészeti társulat által a társulat tagjai között
rendezett s 1875. december 1-én megejtett
sorolása alkalmával 5810 frt értékű kisorsolt
sorolása alkalmával a következő számok
és pedig a főbb nyereseményeket nyerték 1. Ker-
esz József Pesten 1684-ik számmal „Judith
és Holofernes” című művet 1800 frt értékben.
2. Baró Schey Filöp Bécs 2430-ik számmal
„Anyai öröszem” című művet 700 frt értékben.
3. Baró Sina Simon 2089-ik számmal „Konyha-
csendélet” című művet 500 frt értékben. 4.
Strobenz Alajos Pesten 1990-ik számmal „Részlet
di Brentina” című művet 300 frt értékben. 5.
Szentandrásy Lajos 422-ik számmal „Részlet
a trencsényi mezősegről” című művet 200 frt
értékben. 6. Pfiffer Ignác Pest 1749-ik szám-
mal „Ramzau patak” című műve: 200 frt ér-
tékben. 7. Gróf Csekonyi János 2047-ik szám-
mal „Tanulmány” Kern Ármintól 150 frt ér-
tékben. 8. Poldini Ede Pest 1961-ik számmal
„Alföldi tanya” című művet 150 frt értékben.
9. Lloydtársulat 1760-ik számmal „Tanul-
mány” Kovácsról 100 frt értékben. 10. Rau-
cher Lajos 1985-ik számmal „Erzsébet angol
királyné” fényképet 50 frt értékben a kisebb
nyereseményen a következő számokra esnek: 2124,
1376, 2061, 2294, 520, 1144, 2224, 2451, 1350,
714, 243, 359, 2133, 53, 1754, 697, 1755,
1605, 2174, 686, 910, 153, 2547, 2728, 35,
1607, 2189, 2370, 2639, 2114, 1562, 990, 1837,
1459, 391, 2600, 1666, 2058, 1423, 2011, 757,
680, 1194, 2544, 242, 2395, 2194, 1311, 1413,
1367, 2457, 1045, 1406, 907, 917, 1702, 1974,
1655, 222, 2009, 237, 913, 502, 1813, 1878,
539, 462, 2055, 496, 1306, 2238, 550, 863,
2007, 372, 1372, 1387, 2123, 493, 1565, 768,
2389, 689, 2204, 1884, 2107, 2289, 1644, 1052,
452, 1097, 756, 19, 150, 523, 536, 2319, 20,
1594, 1119, 2599, 1960, 832, 2535, 2349, 777.
Telepy Károly, s. k., titkár.

* A debreczeni könyvnyomdások kolon-
tagjai szombaton, december 11-én tartják
antolú estélyeket, mely alkalomra özv. Sza b o
Antalné ujjal szives díjnélkül három tágas szo-
bát átengedik, melyért fogadják a testület nevé-
ben a legforróbb köszönetet. Az estély igen
fényesen igérkezik. — Gazdasszonyokul jfi.
Hitesy Lajosné és Tersánszky Ju-
lika urhölgyek kérétek föl, mely tisztséget el-
is fogadják.

* Körössy Sándor ur a tegnapi tartott
praktikum előadása alkalmával a következő
kérdést adta ki megjelölt végett, melyre vonat-
kozálag a véleményem szóban, vagy írásban ad-
ható elő a f. hó 14-én (kedden) tartandó gyá-
korlati előadás. M a g a n j o g i k é r d é s. X.
polár egyik biztosító intézetnél neje életét
5000 o. ért. forintig biztosította. X. neje 1872-
ben elméjében megzavarodván egy magántel-
báda vitetett. Itt gyógykezelés alá vétetett, de
három hónap mulva hazaküldetett azon utasi-
tással, hogy a betg állandó felügyelet és ápolás
végett szállítassék valamely nyilvános, vagy
köztebolydába. Az orvosi bizonyítvány egyide-
jűleg a férjnek megküldetett, melyben bizonyít-
tatott, hogy a n. súlyos — agyvelő bajban
szend. A férj elhatározta nejeinek közzét-
vetése szállítását, de mielőtt ez elhatározását
foganatosíthatta volna, a n. férje pillanatnyi
távollétét felhasználva, a szobából kiszökött s
a közel folyóba ugorván, meghalt. Kérdés: kö-
vetkező a biztosító társulat a férj követelése
következtében az 5000 forint biztosított össze-
get ki fizetni? Vajon nem menti-e fel őt alap-
szabályai egyik §-ában foglalt azon tétel, mely
a biztosításról kiállított béczában is foglaltat-
tá, hogy „a társulat kötelezett s
gét fölment, ha a biztosított tétel-
tét párbajban, vagy öngyilkos-
sággal folytán veszté el?”

* Felhívás! A debreczeni iparos ifjak ön-
képző egylet dalköre vezetése és hó 4-én tar-
tott választmányi ülés 68. szám alatti határo-
zata értelmében elvállalván, midőn erről az
érdeklettek tudomásba kívánom helyezni,
egészersmind szívesen felkérem a dalkör-
velő, úgy az önálló mint fiatal iparosokat, mi-
szerint holnap és hó 9-ik napján csütörtök
szel 8 órakor az egylet helyiségében minél
számosabban megjelenni s magukat a dalkör
tagjaivá beiratni sziveskedjenek. — Debreczen

* Lapunk tegnapi számában az „Özi es-
télre” című cikk 29-ik sorában alulról meg-
ö 1 0 j e helyett meg e l 0 z 0 j e olvasandó.
* Megjelent és hozzánk beküldött a
Szana Tamás által gondosan szerkesztett
„Othon” című szépirodalmi és ismeretterjesztő
közönlv. decemberi füzet. Az első „A társad-
almi élet hanyatlása” című cikk Vis Imre
a „Hon” belmunkatársa jeles tollából jött, ki
nehány erős vonással vizsgálja a hanyatlás okait,
ide sorolván a női fényelést is. „Királyi”,
szép nyelvű költemény az ifjú költő lelkületét
Eendrői Sándortól. Az előnyös ismert M a r-
g i t a y Dező: „A befalozott ajtó története”
hosszas,bb elbeszélése, s végre a szerkesztőtől
„A tacsók” című tóskánál történet. Ezen első-
rendű szépirodalmi vállalatot mindenkinek, de
különösen hölgyeink figyelmébe a legmelegeb-
ben ajánljuk. Előfizetési ár: egész évre 8
frt, egyes füzet ára — a jelenlegi 228 lapból
áll — 70 kr. Az előfizetési pénzek A j g u e r
Lajos könyvkereskedésébe (Budapest váciutca
18. sz.) küldendők.

* Gyászjelentés. Mély bánatba merült
kebeli tudatjuk felejtethetn kedves leányunk,
illette testvérünk néhai Fodor Erzsé-
betnek 4 havi szenvedés után tudósorvasdás
következtében e hó 7-én éjjel 12 órakor életé-
nek 19-ik évében történt gyaszos kimúlát. A
boldogultnak földi részei f. hó 10-én pénteken d. u.
2 órakor, fogtak nagyanyjának n. ujjal 1690.
számú saját házából cseleg-utcai sírkertben
a ref. egyház szertartásai szerint órák nyugalma
tétetni. Mely gyászintézkedéseire a boldogult-
nak rokonait s általában az ösmé-
söket tisztelettel meghívjuk. Debreczen 1875
decz. 8-án, anyja özv. Fodor Sándorné; test-
vérei: Fodor Sándor és Lajos, valamint nagy-
anyja özv. Józsa Sámuelné.

* A hus árok a helybeli mészárosok
által megállapított, s a kapitányi hivatalhoz
bejelentett szarvasmarhahus fontonkára á
1875 december 8-tól 15-g következendő: —
Balog István piac 6-ik számú székében 24
kr. Faragó Jánosnál teleyu. 23 kr., továbbá
Gyarmathy Jánosnál pfa-u. Rác János és Jö-
sef Róz-satérén 21 kr. — Balsay Gábornál
hatvan u. és csapó-u. 20 kr., a többi helyeken
22 kr. Debreczen 1875. december 8-án. —
Debreczen város kapitányi hivatala.

Tünelmes díszlet és jelmezekkel.
DEBRECZENI SZÍNHÁZ.
10. Bérlet. 3. sz.
Csütörtök, 1875. decz. 9-én
a d a t i k:
FAUST.
Nagy tünelmes opera 5 felv. Geothe után
Barbier és Carre, fordította K. G. zenéjét szer-
zette Gounod.
Pénteken. Nagy Juicsa k. a. felleptül bérlet
folyamba adatik:
**Fortunio dala. Vig operette és Potiphárné
és a szemérmes József. Vigjáték.**
Ideiglenes felelős szerkesztő:
TISZAI DÁNIEL.

H I R D E T É S E K.

Jelentés.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, miszerint több
évek óta fenálló **érczkoporsó** üzlettel emzél felhagynok, s egész
raktáramat K a r d o s Kálmán temetkezési intézet tulajdonos urnak en-
gedem át; minek folytán midőn mindazon tisztelt vevőimnek kik ed-
digel megrendeléseiknél bizalmukkal megtisztelték köszönetemet nyil-
vánítanám: egészersmind kik ezutánra hozzám fordulni szivesked-
nek. készséggel ajánlom fennelített Kardos Kálmán ur dusan beren-
dezett üzletét, mely e nembn egy nagy választékra mint ju-
tányosságára nézve, semmi kívánni valót nem hagy fen.
En pedig minden időmet tisztán az asztalos munkára fordít-
ván, minden e szakba tartozó, azaz épületi, templom és bolt fel-
szerelési, ugy butor munkák készítését gyorsan és jutányos áron
teljesíték.

Debreczen, december hó 1875.

tisztelettel

Tóth István.

379 2—5.

Eladó:

1-ször Péterfiai ujsoron, a galamb-
utca 3698. sz. ujonnan cserepezett és 4
szobából álló ház.
2-szor A serházutczában 1154. sz.
ujjonnan cserepezett ház, 3 szobával, 2
kamrával, udvarán egy nagy tengeri gó-
réval és a ház után járó egy nyilas
földdel.
3-szor. A sesztakertben 3 nyilas szőlő.
rajta levő új cserepes pajtával; végre a
libakertben hat és fél nyilas libaföld. —
Végre két billiárd asztal is eladó.
Mindezek kedvező feltételek mellett el-
adók, esetleg a két ház bérbe is adható.
Értekezhetni tulajdonos

Reiz Dáviddal.

183 3—4

Gyermekek, örüljétek!

A ki gyermekeinek karácsonkor nagy örömet akar szerezni, az vegye meg,
a meddig a készlet tart, általában kedvelt

Karácsoni bazarunkat

csak 5 o. é. frt mesés áron, a miért 27 darab legújabb játékszer
kap minden kora fiúk és leányok számára, ugymint:
1 nagy éneklő bábu. 1 karton, mely az egész állatvilágot
1 mechanikus sergő csiga. tartalmazza.
1 bajazzo czintányrall mint légyfogó. 1 ezred ang. katonaság hadi felszere-
1 indiánus, mint kötélvancos nemzeti lésben.
1 jelmezben. 1 mechanikus világpanoráma.
1 teljes porcellán service 6 személyre. 1 reptülő fülemile.
1 Orangutang, mely 15 mesterséget tud. 1 egész új találmányu nevető-készülék.
1 hátültöltő csattanó pisztoly. 1 varázssip anyagi hangokkal.
1 nagy domino-játék. 12 db. pompás karácsonka-diszitmény.
Az itt elősorolt 27 darab gyönyörű és egészen új játékszer együttvéve
csak 5 o. é. frtért adja 369 9—17

PÉTER BLAU, Wien. I., Wollzeile 25.

A szétküldés utánvétel mellett gyorsan és lelkiismeretesen történik.

Hirdetés.

A szent-jóbbi uradalom részé-
ről közhírré tétetik, hogy a szent-
jóbbi határban (Szekelyhíd) a folyó-
évre eső 25 hold kiterjedésű erdő-
vágás eladó; — értekezhetni szent-
jóbbon

Fehérvári Elek,
uradalmi tisztartóval.
380 3—3

Titkos betegségek

és
bórbajok

gyógyíthatnak **RICORD** párizsi egyetemi
tanár egyedi biztos gyógyszer módja
szerint,

FODOR
és azoknak tüvei fájdalom nélkülül
kihuzálnak.

Weisz Gyula,
a budapesti csász. és kir. katonai főor-
ház volt osztály orvosa, kiérdemelt ál-
lamvasuti és bányászati-orvos által.
Lakik: Miklóstezta M ó z e s Lajos-
féle ház 2079. sz. 371 6—86